

פְּנֵי סתם אשה

בסופו של דבר, הכי מדכא היה לעשות את בובת האמא. לעצב פני סתם אשה.
שעות רבות מדי נזרקו אל תנור הזמן, במאמץ להפיק את הסתם הזה.
אשה סתם. בלי-ריח-בלי-טעם.
השולחת.

מגישה סל, מטעינה הוראות ואזהרות, ואחר כך איננה. לא תמצאו אותה בלב הדרמה.
סתם אמא.
אמא סתם.

שש בובות אחרות עומדות סביבה - כל אמהות כיפה אדומה שלא צלחו, שלא הביאו לעולם הבעת פני-סתם. האם הן מקנאות בה? האם היו מוותרות על ייחודן כדי לעלות על הבמה ולזכות בתשואות? והרי זכתה בתפקיד ביושר: אין קריצה בשום תו שלה, אף איבר לא עומד בסתירה לאחר. היא כאן כדי לא למשוך שום תשומת לב. אתם רואים אותה ומיד שוכחים. כשתסתיים ההצגה, לא תתהו על גורלה. בשום שלב לא תפריע לכם לרוץ אל השיא.

כאשר תצטמררו למשמע קריאות התום - "הוי סבתא, אלו אוזניים גדולות יש לך... עיניים... פֶּה..." - לא תתהו שאינה שם. לא תזעקו אליה: הצילי! איפה את, בתך בסכנה! כי יודעים אתם: היא רק המזניקה של הסיפור. אין בה אומץ, מסירות או חוכמה מיוחדת.

היא אינה מלכת שבא השנונה, הניצבת אצילית על המדף; שפתיה הרקיקות מתעקלות מעלה, מצביעות אל עצמות הלחיים המתנשאות לעבר עיניים מלוכסנות מלגלגות.
גם לא האשה מהדייג ודג הזהב, בעלת הפה הברשני המריר והאף הטרפזי מחורר מערות הנחיריים המשתוקקות: עוד, עוד...

אפילו כניעות כמו זו של הדייג עצמו - הרפיסות המוחלטת של לחייו ושל עור פניו האפרפר, כאילו עצם אחת אין בו, תווי-התאבדות-כוח-רצונו מול טירוף-ביטחון-צדקתה של אשתו המרימה אותם אל ארמון ומנחיתה אותם לאוהל - לא יכולתי להשתיל לה.
ולא, היא לא חשה אשמה כלל. גם לא על כך שאינה הולכת בעצמה אל אמה החולה. לו רק היה אפשר לטעת אירוניה כאובה בעיניה, שתתחבר אל קולה, כאשר היא אומרת לילדתה שסבתא חולה וחלשה. מן הסתם, הייתי מתפתה אז להשליך משפט מהנה להורים-צופים המחכים לנתח שלהם: "הלוואי עלי ועל כולם הבריאות שלה". אבל לא.

אין גם עיקום שפתיים, כשהיא מגלה את מה שחששה ממנו כבר קודם - עד כמה בתה להוטה לרוץ לשם, שמחה להתרחק ממנה.

אפילו צרידות לא מתחילה, שום כחכות פותח-התכווצות-גרונן, כשהיא הוגה את השם שלא היא תפרה לה, שלא היא סרגה לה: כיפה אדומה. גם לא כאב לב איום על כך שגם היא, כמו שאר העולם, אימצה את השם הזה.

"בואי, כיפה אדומה," היא פונה אליה כשהסל בידה, "בואי, כיפה אדומה".

כמו הייתי קוראת לילדתי: "חולצת בטן סגולה".

ומדוע אינה מכנה אותה "בתי", גם לא "יקירה", ואף לא שם חיבה אחר שהתנחל על שפתיה עוד בגיל הצעיר, הרך, של ילדתה.

והאם שכחה את השם המקורי שבחרה לה בלידתה? ואיתו, את הרגע שבו ריחפו לעברה הצלילים שהיתה רוצה להפנות אל הבאה-אליה-מתוכה? האם גם בינה לבינה לא מנגנת אותו, את שיר-השם שהוא שנגנו?

לו רק יכולתי לשרטט לה קבלה מפויסת: עפעפיים מורדים מעט ותפוחים, ושפתיים שאינן מהודקות. בשום אופן לא הייתי מכווצת אותן. שפתיים רפויות, תפורות מגרב ניילון בצבע עור, שהייתי ממלאת בפוך לבן סינתטי במידה הנכונה. שפתיים שאינן מרמזות על תשוקה, ודאי שלא על תאוה כלשהי. מניחה הייתי אותן זו על גבי זו כמזרנים בערימה תמימה (כזו שאין מתחיתה עדשה מענה), ומחזקת בתפר נסתר.

אבל גם זה לא ניתן לי.

כל השלמה כזו תהיה מוכרחה להראות סימני סערה, שהיתה קודם, וחורבן. ענפי שמחה כרותים וסחף, חריצי דמעות רבות ולבנת העלבון, שפרצה חמה מתוך הלב השבור ורובצת עכשיו קשוייה תחת דשא ההשלמה הצומח בהיסוס.

"היה היתה פעם ילדה קטנה ומתוקה, שכל רואיה אהבוה, אבל יותר מכולם סבתה..."

מה קרה לאמא הזאת שככה היא מוטלת לתוך הכלי הכללי, גם היא "כולם"?

והנה כף ידי השמאלית מנסה להביא אל תוכה חיות.

אגודל זורת מושחלות פנימה, מפעילות את ידיה התפורות בד ורדרד, בעוד שלוש

אצבעותי האחרות תומכות את צווארה ומניעות את ראשה.

אני מביטה בה דרך המראה שעל הקיר, מנסה לשווא לצוד את מבטה.

גם אל תוכה פנימה אינה צוללת.

אין לה עבר, גם לא עתיד.

הרי היא אשה ואם שנולדה מתה אל תוך החיים.